FINANCIEEL JAARVERSLAG 2021

Stichting Acteursgroep Wunderbaum
Schouwburgplein 25
NL – 3012 CL Rotterdam

+31 (0)10 404 5262
info@wunderbaum.nl
www.wunderbaum.nl

INHOUD

I. BESTUURSVERSLAG

Inleiding	5
Activiteiten	5
Nevenactiviteiten	8
Impact corona	10
Publieksbereik	10
Spreiding	11
Educatie en Talentontwikkeling	11
Stakeholders	12
Publiekssamenstelling	14
Risicoanalyse	15
Toelichting financieel resultaat	17
Governance Code Cultuur	18
Culturele diversiteit, inclusie & publiek	19
Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector	19
Wet Normering Topinkomens (WNT)	20

II. JAARREKENING

Balans	23
Exploitatierekening	24
Waarderingsgrondslagen	26
Toelichting op de exploitatierekening	27
Toelichting op balans 31-12-2021 na resultaatbestemming	28
Andere Inkomsten Quote	29
Formatieruimte Wunderbaum 2021	32
Bezoldiging bestuursleden en leden van de Raad van Toezicht	33
Bijlage: Tekst en credits voorstellingen 2021	37

BESTUURSVERSLAG

INLEIDING

Het jaar 2021 werd wederom behoorlijk beïnvloed door de pandemie. Het was een vreemde start van de nieuwe Kunstenplanperiode. Het werken aan nieuwe projecten en reprises was een heen en weer geslingerd worden tussen het gevoel dat we langzaam weer normaal konden werken, om vervolgens toch weer pas op de plaats te moeten maken doordat we geconfronteerd werden met beperkingen en het afgelasten van speelbeurten.

Eens te meer werden we ons bewust van onze bevoorrechte positie die we als structureel gesubsidieerd gezelschap hebben. De crisis raakt ons gezelschap financieel eigenlijk nauwelijks. Ook artistiek was 2021 voor ons een goed jaar. We hebben een aantal succesvolle nieuwe dingen kunnen maken en repertoire kunnen spelen. Sommige projecten konden we op wonderbaarlijke wijze bijna een volwaardige tournee geven. Bijvoorbeeld The Clowns Convention en La codista speelden vaak, en ook voor veel publiek. Deze voorstellingen werden beide erg enthousiast ontvangen.

Andere projecten bleven wat hangen door afgelastingen en/of verplaatsingen. Online hebben we een aantal kleine dingen op poten gezet, maar in het licht van de verbeteringen door de vaccinatiecampagne zetten we toch hoopvol weer in op live maken en spelen. Want dat is wat we het liefste doen.

ACTIVITEITEN

We speelden dit jaar twee nieuwe voorstellingen: The Clowns Convention en La codista. Daarnaast hernamen we Work Harder, Schaapjes op het droge en Zur Wartburg. Online vertoonden we tijdens de lockdown in januari 2021 onze film Urlaub in Deutschland, en werd er een Braziliaanse online remake van La codista gemaakt.

Eind 2021 begonnen we met de repetities voor Beren. We spelen deze voorstelling in februari en maart 2022 op locatie in de duurzame en sociale broedplaats OASE, in een oude fabriekshal aan de Maas.

THE CLOWNS CONVENTION

Het grootste nieuwe project dat we het afgelopen jaar maakten was The Clowns Convention, samen met muzikant Joost Maaskant en spelers van het ensemble van Theaterhaus Jena.

Het nieuwe Kunstenplan wilden we oorspronkelijk

aftrappen met een groot internationaal project met 100 vrijwilligers in iedere stad waar we zouden spelen. ‘Bring in the Clowns’ was het motto. Dit vanuit de gedachte dat de clown, met zijn humoristische outsiders blik misschien een maatschappelijke impact kan hebben. We vonden het een aardig en humoristisch uitgangspunt dat er in de wereld, sinds wij in 2001 begonnen met maatschappelijk betrokken theater te maken, eigenlijk vrijwel niets ten goede is veranderd en dat we misschien al die tijd al een soort clowns zijn geweest die er zijn om af en toe een leuke kritische kanttekening te plaatsen, maar eerlijk gezegd weinig slagkracht hebben.

Covid dwong ons dit project iets minder groot aan te pakken. Het idee van de honderd vrijwilligers per stad lieten we los, maar de internationale samenwerking met Theaterhaus Jena wilden we uitbuiten. Met een berg testkits en waarschijnlijk ook een dosis geluk bleven we tijdens het repeteren en spelen coronavrij.

We ontwikkelden in eerste instantie een plan waarbij we de voorstelling eventueel ook online zouden kunnen vertonen, maar al redelijk snel bleek dat dit gelukkig niet nodig was. We maakten de voorstelling wel zo dat hij zowel binnen als buiten kon spelen, waardoor het spelen in een tijd van beperkingen iets makkelijker door zou kunnen gaan. De bedrukte sfeer door de pandemie wilden we met onze clowns opvrolijken. Juist in deze donkere tijd leek het ons goed om groots en vrolijk theater te maken.

Voorafgaand aan het project volgden twee inspirerende workshops van Enrico Bonavera en Aus Greidanus. Vervolgens voegden we in de voorstelling zelf de reflecterende inhoud toe waarbij de clowns zich afvroegen hoe relevant ze tegenwoordig nog zijn. Eindigend in een groots Fellini-achtig eindritueel waarin de geboorte van een heleboel nieuwe clowns wordt verbeeld. Maar, de nadruk lag inhoudelijk op een grootse, vrolijk makende ode aan de verbeelding en het tot leven wekken van een wonderlijke clownswereld.

Het leverde ons mooie inzichten op het gebied van spelen op. De karakters die we ontwikkelden waren zo uitgesproken, vrij en fijn om te spelen dat we zeker weten dat we er ook bij ons toekomstige werk veel van mee zullen nemen. Mooi was ook om te zien dat het voor onze Duitse spelers een eyeopener was om personages zo vet neer te zetten.

De première in Rotterdam moest worden verplaatst, waardoor we eerst op het Sommerspektakel in Jena speelden. Na de zomer speelden we wel veel in Nederland en België op festivals en in zalen, zowel binnen als buiten. Productiehuis Zeelandia verbond zich als extra coproducent, waardoor we voor het eerst ook op het Zeeland Nazomerfestival speelden.

The Clowns Convention werd lovend ontvangen door de landelijke en internationale pers, met klinkende recensies in NRC, Volkskrant, de Frankfurter Allgemeine en De Standaard. Dit hielp zeker mee in de verkoop van de voorstellingen. We denken ook dat het succes mede kwam doordat de voorstelling het theater en de verbeelding vierden. Er hoefde tijdens de voorstelling even niet aan Covid gedacht te worden. Het verbaasde onszelf dat het gelukt was in deze lastige tijd een groot internationaal meertalig project te maken. Het was erg fijn om te doen. De voorstellingen waren meestal uitverkocht, zij het soms met een publiek op 1,5 meter afstand van elkaar.

URLAUB IN DEUTSCHLAND

Nog voor The Clowns Convention maakten we van onze in 2020 in Jena gemaakte film Urlaub in Deutschland een vijfdaagse online happening.

Dit was een goeie, en onbedoeld ook behoorlijk hilarische ervaring. Via zoom, dat we ook zelf nog niet goed onder de knie hadden, konden 500 mensen meekijken met elke dag een nieuwe aflevering van 45 minuten, gevolgd door een nagesprek met iedere dag andere makers van de film van over de hele wereld.

Er waren onder de 500 toeschouwers flink wat senioren die de juiste zoom-knoppen nog niet vonden, waardoor er grappige situaties ontstonden. De nagesprekken werden gelardeerd met ruzies over waar de ‘mute-knop’ zat (en de daaropvolgende woedende chats van anderen die vroegen of de ruziemakers van het platform verwijderd konden worden). Los van dit vrolijk makende aspect was het mooi om te zien dat er zoveel kijkers waren en dat er ook tijdens de lockdown behoefte aan cultuur bleek te zijn. De ‘slow tv’ die Urlaub in Deutschland is, was leuk om online zo collectief te kunnen delen. Het publiek was, doordat er makers van over de hele wereld aan de film mee hadden gewerkt, behoorlijk internationaal.

LA CODISTA

De monoloog La codista die Marleen in 2020 in Milaan maakte kreeg dit jaar op het Holland Festival zijn Nederlandse première. Later maakte ze in Jena de Duitse versie, waardoor ze de monoloog nu in drie talen kan spelen. Het afgelopen jaar speelde ze ook daadwerkelijk in alle drie de landen.

La codista gaat over een vrouw die tegen betaling jouw plaats inneemt in willekeurig welke wachtrij. Een voorstelling die een filosofische blik op het begrip tijd geeft en wachten tot een contemplatief hoogwaardige bezigheid maakt. In 2020 kreeg Marleen er de Italiaanse nationale toneelschrijfprijs Antonio Conti al voor.

In Nederland en Duitsland werd de voorstelling jubelend ontvangen en speelde hij voor volle zalen. In Rotterdam speelde Marleen op één van de avonden ook de Italiaanse versie voor de Italiaanse gemeenschap in Rotterdam. De voorstelling werd die avond in het Nederlands boventiteld. Het is geweldig fijn om een makkelijk reisbare internationale voorstelling op ons repertoire te hebben staan. We hopen hem nog lang te kunnen blijven spelen. Leuk is dat er in Brazilië ook een online remake werd gemaakt van deze voorstelling, door makers Monique Vaillé en Pedro Uchoa. Over dit maakproces werd bovendien een documentaire gemaakt, waar Marleen haar medewerking aan verleende.

SCHAAPJES OP HET DROGE

In het kader van het Testen voor toegang programma hernamen we in het voorjaar van 2021 eenmalig Schaapjes op het droge. Een voorstelling die we in 2019 maakten op basis van de gelijknamige roman van Anke Stelling over de weerbarstigheid van sociale ongelijkheid. Vlak na de beoogde première van The Clowns Convention in de grote zaal, die werd uitgesteld, was dit geweldig fijn om te kunnen doen.

Nu we wat verder in de tijd zijn, voelt het anders, maar het was werkelijk ontroerend om, na een lange tijd weer voor een volle zaal te kunnen spelen. Het applaus van het enthousiaste publiek bezorgde Maartje, Wine en muzikant Harald Austbø kippenvel.

WORK HARDER

Work Harder maakten we in 2020 tijdens de eerste lockdown. Het is een voorstelling over de prestatiemaatschappij en de druk die we onszelf op professioneel gebied opleggen. De voorstelling kan gespeeld worden in een ‘corona proof’ setting, omdat het publiek koptelefoons draagt en ver uit elkaar kan zitten.

Het afgelopen jaar werden de Nederlandse speelbeurten van deze voorstelling helaas afgelast (ze staan nu gepland in 2022), waardoor we alleen de Duitse versie in Jena speelden. Het was goed om de jonge gastspelers Verona Verbakel en Danny Westerweel mee te nemen in ons Duitse avontuur en ook in het Duits te zien spelen. Work Harder werd in Jena goed ontvangen door publiek en pers.

ZUR WARTBURG

Tot slot hernamen we de voorstelling Zur Wartburg in Theaterhaus Jena. Deze voorstelling gaat over het inmiddels gesloten Café Wartburg in Jena waar de oude DDR 'flair' nog lang na de hereniging in 1989 in leven werd gehouden. Het café is altijd een sociale smeltkroes geweest waar de gebeurtenissen steeds opnieuw werden geïnterpreteerd. In het stuk zien we onder meer een aantal stamgasten die hun eigen waarheid doordrenkt met alcohol in leven proberen te houden. Tegen de achtergrond van het Duitsland van na de hereniging komt wrok naar boven en worden alternatieve verhalen verteld.

SUPERLEUK, MAAR VOORTAAN ZONDER MIJ

Na Superleuk, maar voortaan zonder mij twee jaar geleden met erg veel succes in Jena te hebben gespeeld proberen we al lange tijd deze voorstelling daar weer terug te laten komen. Het was een teleurstelling dat dit ook het afgelopen jaar niet lukte. De voorstelling stond gepland in december, maar Covid gooide roet in het eten. We blijven proberen deze voorstelling toch nog in 2022 in Duitsland terug te laten komen.

BEREN

Eind 2021 begonnen we met de repetities voor de voorstelling Beren. Met Beren duiken we in het waargebeurde verhaal van een groep libertijnen in New Hampshire (VS). Deze groep radicale aanhangers van de vrijheid infiltreren het idyllische stadje Grafton om daar een nieuwe staat te stichten en zich vrij te vechten van belastingen, inmenging door de overheid en het verbod openlijk wapens te dragen. Terwijl Grafton radicaal bevrijd wordt, duikt een oud probleem op. Door het gebrek aan regels krijgen de inwoners te maken met een invasie van beren die zich, op zoek naar eten, steeds dichter bij de mens wagen. Een voorstelling waarin één vraag centraal staat: hoe definieert de samenleving vrijheid?

Omdat de theaters momenteel kampen met een overvloed aan aanbod door de vele coronaverschuivingen, spelen we deze voorstelling op locatie in de duurzame en sociale broedplaats OASE, aan de Maas in Rotterdam. Op deze manier zijn we – als de coronamaatregelen het toelaten – verzekerd van een groot aantal speelbeurten.

NEVENACTIVITEITEN

Het afgelopen jaar waren de nevenactiviteiten die we voor publiek organiseerden net als in 2020 iets minder talrijk dan normaal. Wel organiseerden we een aantal workshops en begeleidden we makers bij andere projecten.

Bij de online vertoningen van Urlaub in Deutschland waren er iedere dag nagesprekken met makers van over de hele wereld die meewerkten aan de film. We begeleidden de eerste voorstelling in het nieuwe makers traject van zangeres en theatermaakster Cora Burggraaf. Dit resulteerde in de audiovoorstelling Inner Voice die tijdens het Oranjewoud festival in Friesland speelde. Ter voorbereiding op onze Clowns Convention volgden we zelf twee inspirerende workshops van de Italiaanse clown Enrico Bonavera en de Nederlandse acteur Aus Greidanus. In Brazilië werd een documentaire gemaakt over het maakproces van de Braziliaanse online-versie van La codista waaraan Marleen meewerkte. Ook werd La codista als tekst uitgegeven in de toneelreeks van de Nieuwe Toneelbibliotheek. Marleen maakte tot slot in Puglia met een groep lokale jongeren het project Comizi d'amore 2021 over liefde en seksualiteit.

Achter de schermen gebruikten we dit jaar voor de ontwikkeling van een paar interne projecten. We maakten een professionaliseringsslag op het gebied van digitalisering. We ontwikkelden een beter relatiebestand, en zijn bezig met het digitaliseren van ons archief. Begin 2022 zullen we een nieuwe website lanceren, in samenwerking met ontwerpbureau Our Polite Society. Our Polite Society is met name in de beeldende kunstwereld een gerenommeerde naam. Ze maakten onder meer de websites van Bauhaus in Dessau en de Kunstverein in Bielefeld, en zijn met hun werk vertegenwoordigd in de collectie van het Stedelijk Museum. Het archief van Wunderbaum zal op deze website ook een prominentere rol gaan spelen.

Ook investeerden we in onze zichtbaarheid op de socials. We kochten een vlog camera en maakten dit jaar verschillende eigen 'teasers', ter promotie van onze voorstellingen. Ook maakten we in samenwerking met Theater Rotterdam een uitgebreid experimenteel digitaal magazine ter promotie en verdieping van The Clowns Convention, met interviews, foto's en een speciale achter-de-schermen-film van de Duitse filmmaker Florian Schaumberger. Dit magazine is nog te zien op magazines.theaterrotterdam.nl/clownsconvention

Op het gebied van professionalisering volgden enkele spelers en medewerkers een training 'Inclusief werven en selecteren kun je leren' van Diversity Recruitment, een wervings- en selectiebureau dat gelooft in de kracht van diversiteit. Ook deden we mee aan verschillende interne werksessies over cultuur en meerstemmigheid binnen Theater Rotterdam.

En tot slot is het leuk te vermelden dat we in 2021 in onderhandeling waren met Wiip, een grote Hollywood productiemaatschappij, voor de verkoop van de rechten van onze film Stop Acting Now. Deze studio was ook verantwoordelijk voor HBO hitseries als The White Lotus en The Mare of Easttown (met onder meer Kate Winslet). Wiip heeft serieuze interesse om Stop Acting Now te bewerken tot een meerdelige serie, waarschijnlijk ook voor HBO. Begin 2022 is een financiële afspraak gemaakt voor een optie om het format te gebruiken. Het zou geweldig zijn als de serie ook daadwerkelijk gemaakt wordt.

IMPACT CORONA

In ons vorige jaarverslag schreven we al dat we enorm uitkeken naar het einde van de coronacrisis. We stonden er toen optimistisch in en hoopten dat het vlot voorbij zou zijn. Maar een langere adem is nodig. Uiteraard is het soms demotiverend dat voorstellingen niet door kunnen gaan, maar gelukkig was er bij ons slechts een beperkt aantal afgelastingen. Het lukt ons om de projecten die we willen maken te blijven maken. Af en toe vergt het aanpassingsvermogen, maar dat lukt vrij goed.

Al met al was 2022 voor ons een succesvol jaar, ondanks corona. We zijn verwend met tournees van The Clowns Convention en La codista die bijna helemaal hebben kunnen spelen en dat ook nog eens voor volle zalen. Bovendien zorgde de positieve ontvangst van deze voorstellingen voor heel veel nieuwe interesse van potentieel nieuwe speelplekken in binnen- en buitenland. Dit geeft ons veel zin en vertrouwen in de toekomst. We waren dit jaar ook extra blij met onze internationale reikwijdte. De theaters in het buitenland waren doorgaans vaker open dan de theaters in Nederland, waardoor we toch relatief vaak konden spelen. Pijnlijker is het om te zien hoe mensen in onze omgeving die niet structureel ondersteund worden in lastige situaties terechtkomen. We merken ook dat het steeds lastiger wordt om technici te vinden voor onze voorstellingen, veel vaste technici hebben inmiddels een nieuwe baan gevonden. Wij blijven de zzp'ers met wie we samenwerken ondersteunen en zetten ook nieuwe samenwerkingen op met mensen van buiten Wunderbaum, maar voor ons als gezelschap is de impact van de pandemie te overzien. Zeker met de wetenschap dat we de komende jaren ondersteund worden.

We merken wel bij onze backoffice dat het vele extra (en soms nutteloze) werk wel zijn tol begint te eisen. We kunnen ermee omgaan, maar het is soms best zwaar. Ook het enthousiasme over het vertonen van online werk is bij ons zelf wel wat getaand. Ons gevoel is ook dat in die online uitingen niet onze toekomst ligt en dat het publiek ook wat moe is van de online vertoningen. Meer en meer verlangen we naar betere tijden.

PUBLIEKSBEREIK

Wunderbaum had zoals gezegd relatief geluk met het spelen van voorstellingen. We speelden in 2021 uiteindelijk 58 voorstellingen, fors meer dan de vereiste 40 van het Fonds Podiumkunsten. In totaal 19 voorstellingen werden geannuleerd. In totaal speelden we voor 10.179 bezoekers.

De tour van The Clowns Convention was bijna volledig uitverkocht. Hoogtepunt waren de uitverkochte zalen in ITA, toen voor het eerst niet meer op 1,5 meter hoefde worden gespeeld. Zowel voor ons als het publiek was dat een onvergetelijke ervaring.

SPREIDING

De spreiding binnen Nederland is ongeveer de helft in de standplaats Rotterdam, en de helft erbuiten. Doordat de theaters in het buitenland vaak eerder en langer open waren dan de theaters in Nederland speelden we dit jaar relatief veel in het buitenland: iets meer dan de helft van het totaal aantal (niet-geannuleerde) speelbeurten. In de bijlage is een speellijst opgenomen.

We speelden in 2021 meer in de grote zaal dan in voorgaande jaren. The Clowns Convention speelde bijna een volledige tour in de grote zaal. Dit had als bijkomend voordeel dat we, ook op 1,5 meter, toch voor een redelijk groot publiek konden spelen. La codista speelde met name in de kleine zalen, die daar door zijn intimiteit goed tot haar recht kwam. Ook deze tour was bijna volledig uitverkocht.

EDUCATIE EN TALENTONTWIKKELING

Het afgelopen jaar was, net als 2020, een lastig jaar op het gebied van educatie. Onze samenwerking met de educatie afdeling van Theater Rotterdam is onveranderd goed, maar het was vrijwel onmogelijk om studenten en scholieren actief te enthousiasmeren om naar onze voorstellingen te komen kijken. De prioriteiten op de scholen lagen begrijpelijkerwijze bij het openhouden van de scholen en niet bij theaterbezoek.

Qua talentontwikkeling waren er wel een paar mooie projecten. Matijs begeleidde zangeres Cora Burggraaf bij haar eerste voorstelling binnen een makerstraject. Dit werd het theatrale hoorspel Inner Voice dat tijdens het Oranjewoud festival op locatie speelde. Een verhaal over het leven van Elsa Diepenbrock (1868-1939) de vrouw van componist Alfons Diepenbrock voor wie zij zichzelf gedurende hun huwelijk wegcijferde. Een verhaal over liefde en zelfontplooiing.

In Puglia in Italië maakte Marleen het project Comizi d'amore 2021. Een presentatie gebaseerd op de gelijknamige documentaire van Pier Paolo Pasolini uit 1960. Ze maakte de voorstelling met een groep van vijftien jongeren in de leeftijd 14 tot 19 jaar met als onderwerp liefde en seksualiteit in tijden van sociale media. Het project bestond uit twee delen. Eerst maakten

ze een online versie, later werd de voorstelling live gepresenteerd. Het was een bijzonder werkproces, omdat het thema persoonlijk veel bij de makers teweegbracht. Het gezamenlijk online theatermaken was voor de jongeren een welkome afleiding in hun geïsoleerde periode tijdens de lockdown in Italië. De live versie werd gespeeld voor een groot publiek, waaronder hun eigen familie en vrienden en dit leverde interessante gesprekken op.

Verona Verbakel en Danny Westerweel, de twee jonge spelers waar we Work Harder mee maakten, namen we mee naar Jena, waar we de voorstelling in het Duits speelden. De spelers van het ensemble in Jena hielpen als taalcoaches. Voor Verona en Danny was het een verrijking om voor het eerst in een andere taal te spelen.

Als spin-off van de Braziliaanse versie van La codista werkte Marleen mee aan een documentaire over het maken van die voorstelling. Een mooie blik op het maken van een internationale voorstelling in corona-tijd. Deze documentaire was het afgelopen jaar online te zien.

En ook dit jaar werkten we natuurlijk verder met de jonge Duitse acteurs van ons ensemble in Jena. Drie van hen speelden mee in The Clowns Convention. Inmiddels zijn ze zo bekend met onze werkwijze dat ze als volwaardige medemakers in het proces staan.

STAKEHOLDERS

THEATER ROTTERDAM

De samenwerking met onze alliantiepartner Theater Rotterdam ging ondanks corona gestaag door. Zowel op het gebied van educatie en financiën, werken we ook nauw samen met de afdelingen techniek, productie en publiciteit van het theater. Met ons eigen hechte team en onze vaste krachten en contactpersonen binnen Theater Rotterdam behield de samenwerking zijn efficiëntie en slagkracht.

Theater Rotterdam met zijn verschillende makers blijft voor ons op artistiek en organisatorisch gebied een waardevolle samenwerking, waar we ontzettend blij mee zijn. We zijn nog steeds erg gelukkig met onze positie binnen het theater. Het past bij ons om ons tussen de gelederen van een groot gezelschap te begeven en hier en daar samen te werken, maar om daarnaast ook soms wat meer afstand te nemen en onze autonomie te bewaken. Hoewel we een gezelschap met een kleine kern zijn, kunnen we ons door de alliantie met Theater Rotterdam groter profileren. Theater Rotterdam bood ons bijvoorbeeld het platform om de online vertoningen van Urlaub in Deutschland te vertonen en interactief te maken. Ook ondersteunde Theater Rotterdam ons ruimhartig met de ontwikkeling van het experimentele digitaal magazine voor The Clowns Convention.

Sinds het voorjaar van 2021 zijn wij wel op bestuurlijk niveau losser komen te staan van Theater Rotterdam. Wij waren altijd al een onafhankelijke stichting, maar hadden dezelfde leden van de Raad van Toezicht als de RvT van Theater Rotterdam.

Naar de wens van deze toenmalige raadsleden stapten wij dit jaar over naar een zelfstandig bestuur met nieuwe statuten, en werd de bestuurlijke relatie met Theater Rotterdam officieel ontvlecht. Deze constructie werd door alle partijen als helderder ervaren, en voorkomt een eventuele schijn van belangenverstrengeling tussen de twee stichtingen. Een bestuursmodel sluit bovendien iets beter aan bij de grootte van de organisatie.

Met de Gemeente Rotterdam is inmiddels afgesproken dat Wunderbaum vanaf 2022 op eigen titel de verantwoording aflegt voor de ontvangen subsidie. In 2024 zullen we ook als zelfstandige stichting een aanvraag voor meerjarige subsidie indienen. We zullen dus niet langer onderdeel zijn van de aanvraag van Theater Rotterdam.

Tot slot, met Theater Rotterdam is sinds afgelopen jaar een officiële alliantie-overeenkomst afgesloten voor de komende vier jaar. We blijven daarmee ondanks de bestuurlijke ontvlechting nauw op organisatorisch en artistiek gebied samenwerken. Theater Rotterdam geeft Wunderbaum een jaarlijkse productiebijdrage van 100.000 euro. Omgekeerd koopt Wunderbaum een vast aantal diensten in bij Theater Rotterdam, zoals ondersteuning bij de financiële administratie, personeelszaken en kantoorruimte, ter waarde van ongeveer 33.000 euro per jaar. Ook deze overeenkomst wordt door alle partijen als zeer prettig en helder ervaren. Daarnaast blijft Wunderbaum als maker ook nauw betrokken bij het artistieke beleid en het profiel van Theater Rotterdam.

THEATERHAUS JENA

Ondanks corona lukte het toch om van The Clowns Convention in samenwerking met ‘ons’ Theaterhaus in Jena een groot internationaal project te maken. Drie leden van het ensemble uit Jena maakten en speelden mee. De voorstelling ging op het Sommerspektakel (een groot zomerfestival in het centrum van de stad) in première en het hele team van Theaterhaus Jena werkte mee aan de voorstelling. Onze manier van theatermaken hebben we inmiddels over weten te brengen op de mensen daar. We zien dat er een verschuiving is geweest naar een minder hiërarchische manier van werken binnen het gezelschap. Spelers en mensen van de backoffice voelen zich vrij om op een meer collectieve manier te werken en spreken zich uit over verschillende disciplines.

Voor ons als Wunderbaum is het in de zomer van 2022 tijd om een volgende stap te maken. We hebben de wens om weer volledig vanuit een kern en iets minder versplinterd te werken. De samenwerking was (en is) op het artistieke vlak inspirerend. Op het organisatorische vlak is het voor ons gezelschap een uitdaging geweest. Eentje die we tot een succes hebben weten te maken, maar het was soms bikkelen. Inmiddels is bekend dat ons voorstel aan het gezelschap om regisseur Lizzy Timmers en onze vormgever Maarten van Otterdijk voor de twee jaar na ons vertrek als artistieke leiding aan te stellen aangenomen is. Hiermee blijft de werkwijze in Jena, zoals wij het graag zien, een gezelschap van makende spelers, waarbij de acteurs zelf ook kansen krijgen om hun eigen voorstellingen te creëren. Maarten zal zijn werk in Jena blijven combineren met de vormgeving van onze voorstellingen.

Het artistiek leiderschap in Jena zetten we, zoals gezegd, voort tot de zomer van 2022. Tot die tijd ontvangen we ook een flinke financiële bijdrage van het theater. We krijgen een vergoeding voor de artistieke leiding. Daarnaast draagt Theaterhaus Jena financieel bij aan enkele coproducties, en programmeren ze veel van ons repertoire. We verwachten dat we ook ná 2022 nog veel in het Theaterhaus zullen blijven spelen.

OVERIGE PARTNERS

We ontvingen dit jaar een productiebijdrage van Productiehuis Zeelandia, en speelden voor het eerst op het Zeeland Nazomerfestival. Verder bracht het succes van The Clowns Convention ons in contact met veel nieuwe theaters in binnen- en buitenland die de voorstelling in 2022/2023 willen programmeren. We zullen de voorstelling waarschijnlijk in het najaar in de Verenigde Staten spelen, en ook de Schaubühne in Berlijn toonde interesse. De voorstelling van Marleen speelde dit jaar ook relatief veel in Italië, waarvan de Triennale in Milaan een hoogtepunt was.

Naar aanleiding van dit succes zijn we in gesprek met een internationaal verkoopbureau Art Happens, om de verkoop van onze internationale voorstellingen op een hoger plan te tillen. Wij hopen dat we de komende jaren ons meer internationaal kunnen profileren.

In het begin van 2021 waren wij in gesprek met AVROTROS over een eventuele registratie van het maakproces van The Clowns Convention, in het kader van de cultuurstimuleringsregeling van de NPO. AVROTROS was enthousiast over het project, maar planmatig kwam dit project niet van de grond. Wel kregen wij een bijdrage van AVROTROS voor het maken van een plan hiervoor.

PUBLIEKS-SAMENSTELLING

Ook in 2022 had corona weer een groot effect op de publiekssamenstelling. Er waren nauwelijks educatieve activiteiten waardoor er een minder jong publiek bereikt werd. Door de coronamaatregelen bleek het erg ingewikkeld om scholen te betrekken bij ons repertoire.

Wel speelden we dit jaar op verschillende festivals, waardoor een diverser publiek werd bereikt. We speelden bijvoorbeeld in Goes op het Zeeland Nazomerfestival voor veel bezoekers die nog nooit eerder een voorstelling van ons hadden gezien. Door de positieve ontvangst van The Clowns Convention ontvingen we ook veel nieuwe bezoekers in onze ‘vaste’ theaters. We hebben voor deze voorstelling bovendien veel inspanningen gedaan om ook op circusfestivals te spelen. Het Circolo festival in Tilburg heeft hierop positief gereageerd, maar leidde nog niet tot een concrete boeking. Tevens werd de voorstelling bezocht door verschillende ‘echte’ clowns.

We bereikten ook een nieuw publiek door de online vertoningen van Urlaub in Deutschland. Daarnaast maakten we het digitale magazine voor The Clowns Convention voor jongere bezoekers.

De vergrijzing van ons publiek blijft echter een punt van blijvende aandacht. Ook blijft het publiek

grotendeels wit, en hoog opgeleid. Voor onze nieuwe voorstelling Beren hebben wij daarom momenteel naast onze reguliere communicatiemedewerker een speciale (jonge) publiekswerver aangenomen die doelgericht nieuwe doelgroepen benadert (zoals bijvoorbeeld geïnteresseerden in het libertijnse gedachtengoed, politieke partijen, buurtbewoners in Rotterdam en bijvoorbeeld studenten Amerikanistiek). Door haar Arabische achtergrond heeft ze ook veel nauw contact met Rotterdammers met een migratieachtergrond.

Ook zal de samenwerking met de afdeling educatie van Theater Rotterdam weer worden opgestart. Momenteel overwegen we bovendien om een oude voorstelling over het klimaat te hernemen, en deze uitsluitend voor scholen te spelen.

Vanwege corona werd er geen publieksonderzoek uitgevoerd. Wel evalueren en inventariseren wij na elke voorstelling het bereik van onze sociale media en online campagnes. Ook de reacties op de voorstellingen worden bijgehouden. Mede doordat de focus door corona werd verlegd van live naar online, is ons bereik van onze online media wederom enorm toegenomen afgelopen jaar.

RISICOANALYSE

We voelen in deze coronacrisis des te meer dan we als gezelschap erg zijn bevoorrecht door de komende jaren verzekerd te zijn van structurele subsidie van zowel Fonds Podiumkunsten als de Gemeente Rotterdam. De subsidie van Fonds Podiumkunsten is wel lager dan in de vorige Kunstenplan periode, maar de verplichtingen zijn ook lager. Hierdoor hoeft Wunderbaum de komende jaren een stuk minder speelbeurten te realiseren (en dus minder kosten te maken).

Daarnaast zijn we verzekerd van productiebijdragen van onze coproducenten Theater Rotterdam (voor de periode 2021-2024) en Theaterhaus Jena (tot medio 2022). Deze bijdragen compenseren de lagere subsidie van Fonds Podiumkunsten. Bovendien is de interesse vanuit de theaters om Wunderbaum te programmeren groter dan ooit, lijkt het. De financiele risico’s op korte termijn zijn daarom te overzien.

Wel loopt in de zomer van 2022 onze samenwerking met Theaterhaus Jena ten einde. Dit zal financieel flink wat consequenties hebben. Jena geeft een jaarlijkse coproductiebijdrage tussen de 75.000 en 100.000 euro, en betaalt momenteel 75% van de salarissen van Maarten en Walter. Ook geeft het Theaterhaus incidenteel een coproductiebijdrage voor afzonderlijke voorstellingen. Het wegvallen van Jena zal dus onherroepelijk leiden tot een vermindering van de inkomsten, terwijl de uitgaven niet veel zullen teruglopen.

Op termijn blijft een kwetsbaarheid van Wunderbaum of de stichting ná 2024 wederom in aanmerking komt voor meerjarige subsidies, honorering is zoals iedere Kunstenplanperiode niet vanzelfsprekend. Vanaf 2024 zullen wij los van Theater Rotterdam een aanvraag indienen bij de Gemeente Rotterdam. Het is op dit moment nog niet in te schatten hoe groot de kansen zijn dat deze aanvraag wordt toegekend.

Organisatorisch zijn we momenteel stabiel. Sinds eind 2020 hebben weer een vaste zakelijk leider, die het team iets heeft gereorganiseerd. Er is dit jaar een extra verkoopmedewerker aangesteld, omdat de druk op de rest van het team te hoog bleek. De vorige (interim) zakelijk leider dacht dat het kantoor wellicht toekon met een kleinere formatie omdat er minder prestatie-eisen zijn voor de komende beleidsperiode, maar we denken dat dit geen realistische inschatting is geweest, zeker nu alle werkzaamheden extra complex zijn door de coronamaatregelen. Bovendien is het werk blijvend logistiek ingewikkeld omdat er door het gezelschap zo internationaal wordt geopereerd.

Van de elf medewerkers hebben tien een vast contract bij het gezelschap. De tevredenheid van de medewerkers is (ondanks de coronacrisis) hoog, en het ziekteverzuim is laag. Wel merken we dat de coronamaatregelen deze winter een grote weerslag hebben op het team, met name bij het kantoorpersoneel. Vooralsnog zijn we veerkrachtig, maar we hopen dat 2022 stabieler wordt op het gebied van coronamaatregelen.

Om het risico van arbeidsongeschiktheid te ondervangen is in 2021 besloten om een ziekteverzuimverzekering af te sluiten voor alle kantoorpersoneel. Tot op heden hadden wij hier een financiële reserve voor gereserveerd, maar het bestuur en de zakelijk directeur vonden het belangrijk om het financiële risico op uitval te minimaliseren. Het is immers reëel om te verwachten dat er mensen langdurig ziek kunnen worden. Omdat het financieel en inhoudelijk minder ingrijpend is wanneer een acteur uitvalt (in het collectief kunnen de prestaties vaak makkelijk worden overgenomen door de andere acteurs), hebben we besloten de acteurs niet te verzekeren. We behouden een deel van de reserve voor eventuele transitievergoedingen en/of vervanging van de acteurs.

Inhoudelijk en organisatorisch is een risico dat Wunderbaum niet goed blijft aangesloten op de tijdgeest wat betreft diversiteit en inclusie. Wunderbaum is immers uit zichzelf een gezelschap met witte acteurs. Dit zou consequenties kunnen hebben voor eventuele subsidies, maar het maakt ook kwetsbaar in de publieke opinie – los van het feit dat het ook door de organisatie als wenselijk wordt ervaren dat Wunderbaum een inclusief gezelschap is. We zijn hierover continu in gesprek met elkaar en met mensen van buiten het gezelschap.

Tot slot is belangrijk dat Wunderbaum zich op artistiek-inhoudelijk vlak blijft vernieuwen. 2021 was artistiek een succesvol jaar, maar het is belangrijk om niet te verslappen. Ook zullen inspanningen moeten worden gedaan om het publiek niet verder te laten vergrijzen. De gesprekken over de periode na dit Kunstenplan zijn inmiddels opgestart, met deze zaken in het achterhoofd.

TOELICHTING FINANCIEEL RESULTAAT

Wunderbaum sluit het jaar wederom positief af. Wij realiseerden een positief resultaat van 166.567,00 euro. Dit resultaat is met name te verklaren doordat we dit jaar veel meer inkomsten genereerden dan verwacht, terwijl de lasten redelijk op een verwacht niveau bleven. We ontvingen met name fors meer coproductie bijdragen dan verwacht. Naast een bijdrage van Theater Rotterdam, ontvingen we ook bijdragen van Productiehuis Zeelandia en van Theaterhaus Jena. Ook ontvingen we veel extra subsidie voor The Clowns Convention van onder meer Fonds21 en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Bovendien hadden we onverwacht veel meer recette inkomsten door de vele uitverkochte grote zalen voor The Clowns Convention, terwijl we tegelijkertijd voorzichtig begroot hadden aan het begin van het jaar vanwege de onzekerheden rondom corona. Tot slot zijn we opnieuw dit jaar ruimhartig ondersteund met twee extra covid-subsidies van Fonds Podiumkunsten en werd onze vierjaarlijkse bijdrage geïndexeerd.

We zijn niet in staat geweest deze enorme extra inkomsten in gelijke mate ook weer uit te geven, al waren de personele lasten wel iets hoger dit jaar. We hebben voor alle afgelaste voorstellingen de ingehuurde zzp'ers voor 100% gecompenseerd. Daarnaast hebben wij een aantal extra klussen aan zzp'ers uitbesteed zoals het opschonen van ons relatiebestand en het opschonen van ons archief. Voor extra publiekswerving huurden we dit jaar een extra medewerker in. Voor de verkoop van de voorstellingen namen we ook een nieuwe medewerker in dienst. Tegelijkertijd zijn ook veel van onze voorstellingen en repetities doorgegaan als gepland. De werkzaamheden van de freelance technici en medewerkers die aan ons zijn verbonden, zijn hierdoor op gelijk niveau gebleven. Ook ondersteunden wij met onze projecten dit jaar een aantal muzikanten zoals Joost Maaskant, Jens Bouttery en Bo Koek.

De materiele lasten waren lager dan begroot. We bezuinigden onbedoeld op de algemene kantoorkosten omdat er veel vanuit huis werd gewerkt dit jaar. Ook repetities waren vaker dan voorheen via zoom, waardoor er op repetitiekosten werd bespaard. Tegelijkertijd werd een aantal voorstellingen afgelast, waardoor er minder productiekosten hoefden worden gemaakt.

Het resultaat dat wij dit jaar realiseerden zullen wij voor een groot deel (120.000 euro) onderbrengen in een Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten, vanwege de onderprestatie in het grotezalencircuit in het vorige Kunstenplan 2016-2020. Wij zouden deze reserve graag aanwenden voor een extra te realiseren project in 2023, dat vooralsnog niet gedekt is in onze begroting. We zijn voornemens in 2023 niet twee, maar drie

nieuwe voorstellingen te maken, waaronder een voorstelling over filmmakers-koppel Gena Rowlands en John Cassavetes, in samenwerking met regisseur Lizzy Timmers en Theaterhaus Jena. Matijs en Wine zullen in deze voorstelling samen spelen met oud-Hollandia acteurs Elsie de Brauw en Bert Luppes. Centraal in dit project staat de vraag hoe je kunt leven vol overgave en kwetsbaar kunt zijn in een keiharde laat-kapitalistische 'eigen schuld' maatschappij.

De overige gelden zullen worden aangewend om het tekort dat de komende jaren ontstaat door het wegvallen van onze samenwerking met Theaterhaus Jena, op te vangen. Hierdoor verwachten wij dat inkomsten structureel lager zullen komen te liggen dan de afgelopen jaren.

In totaal is ons eigen vermogen dit jaar gegroeid tot 524.260 euro. De liquiditeitsratio van Wunderbaum is 6,32 wat betekent dat Wunderbaum ruim in staat is kortlopende schulden op korte termijn te voldoen.

Een uitgebreid financieel verslag is te vinden in hoofdstuk II.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Wunderbaum heeft vanaf 30 maart 2021 een nieuw bestuur en nieuwe statuten, die geheel volgens de nieuwe wettelijke richtlijnen Wet en Bestuur zijn opgesteld. Ook is de Code Cultural Governance en de Code Diversiteit & Inclusie leidend geweest bij samenstellen van het bestuur. Het bestuur vergadert vier keer per jaar, en is zowel praktisch als inhoudelijk zeer betrokken. De bestuursleden beschikken over zowel bestuurlijke, als juridische en financiële kwaliteiten en ervaring. Daarnaast hebben ze inzicht in de complexiteit van een theatergroep die maatschappelijk geëngageerd is. Ook hebben we in dit bestuur expertise vanuit andere kunstdisciplines zoals de beeldende kunst en literatuur.

Het beoordelen van de voorstellen en besluiten van de directie gebeurt binnen het wettelijk vastgesteld toezichtkader. Dat wordt onder meer gevormd door de regelingen waarop de subsidies worden toegekend door Fonds Podiumkunsten en de Gemeente Rotterdam. Voor de Gemeente Rotterdam is de basis het aangepaste Verdelingsvoorstel Cultuurplan 2021–2024. Voor Fonds Podiumkunsten is de basis het besluit inzake de deelregeling Meerjarige activiteitensubsidies 2021–2024.

Via publicaties als het jaarverslag en de jaarrekening verantwoorden we ons jaarlijks. Minimaal vier keer per jaar leggen we ook verantwoording af bij het bestuur. We hanteren een rooster van aan- en aftreden en de maximale termijnen die beschreven zijn in de statuten sluiten aan bij de code (zie bijlage).

Tot 30 maart 2021 was interim zakelijk leider Petter van Raalte bij wijze van overgangsperiode nog formeel in functie als bestuurder binnen het tot dan toe bestaande Raad van Toezichtmodel. Daarna verviel deze functie doordat we overstapten naar een bestuursmodel.

DIVERSITEIT, INCLUSIE & PUBLIEK

Inclusiviteit en diversiteit staan bij Wunderbaum hoog op de agenda. Het nieuw aangestelde bestuur van Wunderbaum is in samenstelling zeer divers, zowel op het gebied van gender en kleur, als op het gebied van leeftijd. In 2021 hebben wij bovendien veel inspanning gedaan om het personeelsbestand meer divers te maken. Hiervoor volgden wij een training en deden we een recruitingstraject van Diversity Recruitment. We volgden ook een interne training van Theater Rotterdam over inclusie en meerstemmigheid. Deze trainingen boden ons diverse handvaten en leidden indirect tot het aannemen van een publieksmedewerker met Arabische achtergrond om nieuwe doelgroepen te benaderen.

Ook inhoudelijk zijn er plannen om culturele diversiteit een natuurlijke plek te geven binnen ons repertoire. Zo zijn er gesprekken met verschillende mogelijke gastspelers met een andere culturele achtergrond. Ondertussen blijven wij gemotiveerd om ons team diverser te maken, en zullen wij de kwestie ook inhoudelijk blijven adresseren in onze voorstellingen rondom het thema Voorwaarts Rechts.

FAIR PRACTICE CODE

Wunderbaum is er trots op dat fair pay, dus een redelijke beloning voor verricht werk, al jaren een praktijk is. Niet alleen onze medewerkers zijn ingeschaald en betalen we volgens de Cao Toneel en Dans, ook voor tijdelijk ingehuurde medewerkers en zelfstandigen en stagiaires geldt bij Wunderbaum dat we de regels van de Cao volgen. Zo zorgen we voor een eerlijke betaling voor ieders werkzaamheden. Dat zorgt er wel voor, nu de kosten van de Cao de komende jaren weer met enkele procenten stijgen, dat de personeelskosten toenemen bij een gelijk personeelsbestand. Bij

gelijkblijvende inkomsten zal dit consequenties hebben voor de hoogte van de materiële kosten van het productiebudget.

Wunderbaum zet een groot deel van haar middelen in ter inkomensvorming van kunstenaars. Daarvan getuigt vooral het grote aandeel van onze uitgaven die bewust ten goede komt aan kunstenaars en artistieke medewerkers. Bij tal van voorstelling nodigen we muzikanten, andere acteurs, dramaturgen, regisseurs of schrijvers uit. We sluiten met rechthebbende contracten omtrent de betaling van auteursrechten. In alle onderdelen van Wunderbaum verhouden we ons actief en positief tot de kernwaarden solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie.

WET NORMERING TOPINKOMENS

Wunderbaum houdt zich tenslotte ruim aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). De bezoldiging van de directie is niet hoger dan het wettelijke maximum van 209.000 per jaar. De bestuursleden krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

JAARREKENING

BALANS

ACTIVA		Huidig Boekjaar		Vorig Boekjaar
Immateriële Vaste Activa	€	0	€	0
Materiële Vaste Activa	€	0	€	0
Financiële Vaste Activa	€	0	€	0
Totale Vaste Activa	€	0	€	0
Voorraden	€	0	€	0
Vorderingen (1)	€	139.567	€	27.895
Effecten	€	0	€	0
Liquide middelen	€	624.278	€	432.442
Totale Vlottende Activa	€	748.387	€	460.337
TOTAAL ACTIVA	€	763.845	€	460.337

PASSIVA		Huidig Boekjaar		Vorig Boekjaar
Algemene Reserve	€	110.342	€	63.775
Bestemmingsreserve	€	293.918	€	293.918
Bestemmingsfonds FPK		120.000	€	0
Overige Bestemmingsfondsen	€	0	€	0
Totaal Eigen Vermogen	€	524.260	€	357.693
Voorzieningen (1)	€	0	€	0
Langlopende Schuld		105.675	€	0
Overige langlopende schuld	€	0	€	0
Totale langlopende schuld	€	105.675	€	0
Kortlopende Schuld		133.910	€	0
Overige Kortlopende schuld	€	0	€	102.644
Totale Kortlopende schuld	€	133.910	€	102.644
TOTAAL PASSIVA	€	763.845	€	460.337

EXPLOITATIEREKENING

BATEN			Huidig Boekjaar		Begroting	Vorig Boekjaar
1a	Publieksinkomsten binnenland	€	54.264	€	149.500	20.269
	Recette	€	1.276		0	3.518
	Uitkoop		22.000		0	0
	Partage		30.989		0	16.751
1b	Publieksinkomsten buitenland		15.000		0	- 525
1	Totaal publieksinkomsten		69.264		149.500	19.744
2	Sponsorinkomsten		0		0	0
3a	Baten coproducties		246.215		120.000	75.000
3b	Overige inkomsten		0		80.000	0
3	Totaal overige inkomsten		246.215		200.000	75.000
4	Totaal directe opbrengsten (som 1 tm 3)		315.479		349.500	94.774
5	Indirecte opbrengsten		4.865		0	3.565
6a	Bijdragen particulieren incl. vrienden		161		0	160
6b	Bijdragen van bedrijven		0		0	0
6c	Bijdragen van private fondsen		39.000		0	47.900
6d	Bijdragen van goede doelenloterijen		0		0	0
6e	Overige private bijdragen		0		0	0
6	Totaal bijdragen uit private middelen		39.161		0	48.060
7	Totaal Eigen Inkomsten		359.506		349.500	146.369
8	Meerjarig subsidie Fonds Podiumkunsten		432.077		400.000	507.700
9	Meerjarig subsidie provincie		0		0	0
10	Meerjarig subsidie gemeente		369.200		365.000	370.300
11	Meerjarig subsidie overig		0		0	0
12	Overige bijdragen uit publieke middelen		84.500		0	86.500
13	Totaal Publieke Subsidies en Bijdragen		885.777		765.000	964.500
14	TOTALE BATEN		1.245.283		1.114.500	1.110.869
Berekende Eigen Inkomstenquote			28,86			13,18
Berekende Andere Inkomstenquote			65,30			54,30

LASTEN			Huidig Boekjaar		Begroting	Vorig Boekjaar
1	Beheerslasten personeel		150.531	€	80.000	196.772
2	Beheerslasten materieel	€	55.904	€	103.000	53.233
3	Totale beheerslasten	€	206.435	€	183.000	250.004
4a	Activiteitenlasten personeel voorbereiding		302.144		263.509	254.172
4b	Activiteitenlasten personeel uitvoering		302.144		263.509	254.172
4	Totaal Activiteitenlasten personeel	€	604.288		527.017	508.343
5a	Activiteitenlasten materieel voorbereiding		104.214	€	257.384	75.039
5b	Activiteitenlasten materieel uitvoering		130.993	€	257.384	75.707
5c	Marketing	€	30.408		0	12.686
5d	Educatieve activiteiten	€	0		0	0
5	Totaal Activiteitenlasten materieel		266.36400		514.767	163.432
6	Lasten Coproducties		0		0	0
7	Totale activiteitenlasten		870.653		0	671.775
8	TOTALE LASTEN		1.077.088		1.041.784	921.780
9	SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		168.195		54.716	189.089
10	Saldo rentebaten/lasten		- 1.627		0	- 172
11	Saldo bijzondere baten/lasten		0		0	0
12	EXPLOITATIERESULTAAT		166.567		54.716	188.917

WAARDERINGS-GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met bepalingen uit RJ640 voor zover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het HANDBOEK VERANTWOORDING MEERJARIGE ACTIVITEITEN-SUBSIDIE 2021 – 2024 van het FPK. Ook is de Subsidieverordening Rotterdam gevolgd.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

VORDERINGEN

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

GELIEERDE INSTELLINGEN

Op het adres van Stichting Theater Rotterdam, Schouwburgplein 25, is Stichting Acteursgroep Wunderbaum gevestigd die een rechtstreekse verbinding heeft met de Stichting Theater Rotterdam en derhalve wordt beschouwd als verbonden partij.

RESULTAATBEPALING

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Subsidies en recettes en voorstelling gerelateerde kosten worden verantwoord naar de stand van het project.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

De volgende posten hadden een aantal afwijkingen:

BATEN

Ten opzichte van het jaarplan 2021 zijn de totale gerealiseerde baten 130.783 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

1. Publieksinkomsten
Deze post valt hoger uit. Er was voorzichtig begroot vorig jaar vanwege de onzekerheid rondom de coronamaatregelen, maar uiteindelijk is er veel meer gespeeld, en voor uitverkochte zalen.

3. Overige inkomsten
Deze post valt hoger uit. We ontvingen naast onze jaarlijkse coproductie bijdrage van Theaterhaus Jena, ook enkele coproductiebijdragen per project (voor The Clowns Convention en Work Harder). Daarnaast kregen we een bijdrage van Productiehuis Zeelandia en Theater Rotterdam.

5. Indirecte opbrengsten
Deze post valt hoger uit. We ontvingen een bijdrage van AVRO/TROS voor de ontwikkeling van een format voor televisie (dat uiteindelijk niet doorging).

6. Overige bijdragen uit private middelen
Deze post valt hoger uit. We ontvingen extra subsidies van Fonds21 en Prins Bernhard Cultuurfonds voor The Clowns Convention.

12. Overige publieke subsidie
Deze post valt hoger uit. Wunderbaum ontving 84.500 euro aan extra middelen van Fonds Podiumkunsten vanwege Covid-19.

LASTEN

Ten opzichte van het jaarplan 2021 zijn de totale gerealiseerde lasten hoger dan begroot.

N.B. De opzet van de begroting is destijds door de vorige zakelijk leider gemaakt in een ander format dan de opzet van de rapportage. Veel van de personele lasten zaten in de begroting verborgen in de activiteitenlasten. Hierdoor is het beeld enigszins vertekend. In werkelijkheid bevatten de realisatiekosten geen grote afwijkingen ten opzichte van de begroting, behalve dat er relatief meer aan personeelskosten is uitgegeven, en minder aan algemene kantoorkosten.

1. Beheerslasten personeel
Deze post valt hoger uit. Dit is te verklaren doordat de post inhuur personeel in de begroting onder was gebracht bij de activiteitenlasten/materiele lasten (5). Ook stonden de kosten voor de bureaumanager op een andere plek. In werkelijkheid zijn de uitgaven voor de zakelijk leider, bureaumanagement en de administratiemedewerkers conform begroting geweest.

2 . Beheerslasten materieel
Deze post valt lager uit. Dit is te verklaren doordat er dit jaar hoofdzakelijk vanuit huis werd gewerkt.

4. Activiteitenlasten personeel
Deze post is hoger, en te verklaren dat we meer zz'pers hebben ingehuurd dan begroot. Echter, niet het gehele bedrag is daarop terug te voeren. Een deel van deze kosten zaten verborgen in activiteiten materieel. De kosten voor personeel voor productie/planning/techniek zijn conform begroting geweest (zie boven).

5. Activiteitenlasten materieel
Deze post lijkt lager, maar dat komt omdat er in deze post inclusief personeelskosten is begroot. In werkelijkheid waren deze kosten conform begroting.

TOELICHTING

TOELICHTING OP BALANS 31-12-2021 NA RESULTAATBESTEMMING

VLOTTENDE ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren	59.585	3.608
Totaal Debiteuren	59.585	3.608
OMZETBELASTING		
Te vorderen omzetbelasting 4e kwartaal	28.936	20.086
Totaal te vorderen belastingen	28.936	20.086
OVERLOPENDE ACTIVA		
Stichting Theater Rotterdam	37.060	0
Overige vorderingen	2.085	3.102
Vooruitbetaalde huur januari	1.380	1.000
Betaalde borg	10.521	10.100
Totaal overlopende activa	51.046	14.202

Er is geen voorziening noodzakelijk betreffende dubieuze debiteuren.

LIQUIDE MIDDELEN

Per 31 december 2021 was het totaal aan liquide middelen op bankrekeningen en kas 624.278.
De aanwezige liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

ANDERE INKOMSTENQUOTE

Wunderbaum hanteert met toestemming van Fonds Podiumkunsten de Andere Inkomsten Quote. De minimaal te behalen AIQ voor het Kunstenplan 2021-2024 is 57,8 %. In 2021 komt de AIQ op 65,30 % en voldoet Wunderbaum dus ruimschoots aan de inkomsteneis. De Andere Inkomstenquote (AIQ) wordt berekend als [(Totale baten – Vaste Voet Fonds - Uitvoeringssubsidie Fonds) : Totale baten] x 100%.

EIGEN VERMOGEN

VERMOGENSSAMENSTELLING EN VERLOOP	2021	2020
Algemene reserve 1 januari	63.775	63.775
Toevoeging/dotatie van het Algemene resultaat	46.567	0
reserve 31 december	110.342	63.775
Bestemmingsreserve Covid-19	86.500	0
Toevoeging/dotatie van het Algemene resultaat	0	86.500
reserve 31 december	86.500	86.500
Bestemmingsreserve online activiteiten	30.00	0
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	30.000
reserve 31 december	30.000	30.000
Bestemmingsreserve activiteiten CP 21-24	29.643	0
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	29.643
reserve 31 december	29.643	29.643

Bestemmingsfonds FPK 1 januari	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve FPK	120.000	0
Bestemmingsreserve vervanging 31 december	120.000	0
Bestemmingsreserve Personeel 1 januari	32.775	50.000
Toevoeging bestemmingsreserve Personeel	0	- 17.225
Bestemmingsreserve Personeel 31 december	32.775	32.775
Bestemmingsreserve ICT 1 januari	20.000	20.000
Toevoeging bestemmingsreserve ICT	0	0
Bestemmingsreserve ICT 31 december	20.000	20.000
Continuïteitsreserve 1 januari	95.000	35.000
Toevoeging bestemmingsreserve Continuïteit	0	60.000
Bestemmingsreserve Continuïteit 31 december	95.000	95.000
Totaal	524.260	357.693

TOELICHTING RESERVES

Bestemmingsreserve Covid-19 is een bestemmingsreserve gevormd uit de niet bestede gelden van de ontvangen steunmaatregel van het FPK. Deze reserve is in 2021 niet aangewend.

Bestemmingsreserve online activiteiten is in 2020 gevormd om Wunderbaum in de toekomst sterker online te profileren. We hadden deze reserve dit jaar nog niet nodig, maar zullen vanwege de realisatie van onze website en een gepersonaliseerd intranet (in samenwerking met Theater Rotterdam) deze reserve in 2022 naar verwachting wel zullen moeten aanspreken.

Bestemmingsreserve CP 21-14 is gevormd uit niet besteedde voorstellingskosten in 2020 die in de toekomst nog wel zullen plaatsvinden. Deze reserve zouden wij graag de komende jaren willen inzetten wanneer de inkomsten van Jena terugvallen.

Het Bestemmingsfonds FPK is gevormd vanwege de onderprestatie in het grote zalencircuit in het vorige Kunstenplan 2016-2020. Dit fonds wordt in 2023 gebruikt om de extra voorstelling John & Gena te financieren (zie toelichting pagina 14 en 15).

Bestemmingsreserve personeel is gevormd om onvoorziene extra personeelslasten op te vangen. Deze reserve is iets minder van belang dan voorgaande jaren omdat Wunderbaum dit jaar een verzuimverzekering heeft afgesloten. Desondanks zouden wij deze reserve graag willen aanhouden voor eventuele transitievergoedingen in de toekomst en/of de vervanging van de acteurs die niet onder de verzuimverzekering vallen.

Continuïteitsreserve (voorheen Calamiteiten) is gevormd om onvoorziene tegenslagen op te kunnen vangen. Met deze reserve is het mogelijk het vaste personeel zonder probleem nog enkele maanden door te betalen, mocht er een onvoorzien tekort optreden (bijvoorbeeld door het wegvallen van meerjarige subsidie).

LANGLOPENDE SCHULDEN

De vooruit ontvangen subsidie van Fonds voor de Podiumkunsten (105.675) is 2021 toegevoegd aan de langlopende schulden.

KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren	64.173	21.176
Stichting Theater Rotterdam	65	11.819
Loonbelasting en sociale lasten	15.458	10.001
Totaal crediteuren	79.696	32.995

OVERIGE PROJECTSUBSIDIE

Overige projectsubsidie	13.000	10.500
Totaal overige projectsubsidie	13.000	10.500

OVERLOPENDE PASSIVA

Reservering vakantiegelden	18.504	14.295
Terug te betalen NOW vergoeding	0	17.109
Nog te betalen pensioenkosten	5.306	1.615
Nog te betalen kosten voorstellingen	9.041	5.845
Nog te betalen auteursrechten	0	579
Nog te betalen accountantskosten	4.750	6.500
Nog te betalen kosten jaarverslag	0	0
Nog te betalen aan personeel	1.500	5.721
Overig nog te betalen kosten	2.113	7.485
Totaal overlopende passiva	41.214	59.149

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurplicht kantoorruimte Theater Rotterdam	5.312 per jaar
Huurplicht opslagruimte Springfield	12.000 per jaar (5 jaar)
Huurplicht in Jena Duitsland	29.040 per jaar loopt tot medio 2022

FORMATIERUIMTE WUNDERBAUM 2021

	2021 EUR €	2021 TE €	2020 FTE	2020 EUR
Vast contract	485.751	6,6	512.356	4,80
Tijdelijk contract	24.288	0,33	87.527	0,82
Inhuur	238.004	2,99	167.921	4,28
Totaal personeelslasten/ fte	748.042	9.92	767.804	9,90

	Aantal 2021	Aantal 2020
Vrijwilligers fte	0	0,50
Vrijwilligers personen	0	10

In totaal is er iets meer uitgegeven aan personeel dan in 2020. En vergeleken met vorig jaar is de verhouding personeel in vaste dienst/inhuur veranderd: er waren meer medewerkers in vaste dienst. We namen onze bureaumanager in vaste dienst, en ook kwam Marleen weer fulltime vast in dienst als acteur. Ook is er dit jaar weer een vaste zakelijk leider in dienst van de stichting. Vorig jaar had de stichting bovendien dubbele kosten voor de zakelijke leiding in verband met ziekte. De vorig zakelijk leider is toen een jaar lang vervangen door een freelance interim zakelijk leider.

BEZOLDIGING BESTUURSLEDEN EN LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De beloning voor de bestuurders is getoetst aan de vanaf 1 januari 2013 geldende wetgeving: Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor 2021 geldt een norm van 209.000 bij een aanstelling gedurende het gehele jaar. Vanuit Wunderbaum is er voor de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur geen aparte vergoeding geweest in 2021.

2021

J.H. Kwikkel	
Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2020	01/01-21/12
Omvang aanstelling	0,79 fte (0,74 fte t/m 1 oktober 2021)
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	59.804
Beloning betaalbaar op termijn	496
Bezoldigingsmaximum	156.402

2020

J.H. Kwikkel	
Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2020	05/10-31/12
Omvang aanstelling	0,74 fte

Dienstbetrekking	Ja
Beloning	9.320
Beloning betaalbaar op termijn	98
Bezoldigingsmaximum	37.185

2020

M. van Doodewaard

Functie	Zakelijk leider
Duur aanstelling in 2020	01/01-01/09
Omvang aanstelling	0,89 fte
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	47.042
Beloning betaalbaar op termijn	90
Bezoldigingsmaximum	119.260

2020

P. van Raalte

Functie	Zakelijk leider ad interim
Duur aanstelling in 2020	01/01-05/10
Omvang aanstelling	0,47 fte
Dienstbetrekking	Nee
Beloning	37.979
Beloning betaalbaar op termijn	0
Bezoldigingsmaximum	78.725

TOPFUNCTIONARISSEN ZONDER BEZOLDIGING

Richard Sitton	Voorzitter Raad van Toezicht (afgetreden op 30/3/2021)
Laila Abid	Lid Raad van Toezicht (afgetreden op 30/3/2021)
Aukje Bolle	Lid Raad van Toezicht (afgetreden op 30/3/2021)
Mavis Carrilho	Lid Raad van Toezicht (afgetreden op 30/3/2021)
Nicole van Vessum	Voorzitter bestuur (aangetreden op 01/04/2021)
Mark Fuchs	Penningmeester bestuur (aangetreden op 01/04/2021)
Joachim Fleury	Secretaris bestuur (aangetreden op 01/04/2021)
Ernest van der Kwast	Algemeen lid (aangetreden op 01/04/2021)
Charlien Adriaenssens	Algemeen lid (aangetreden op 01/04/2021)

BIJLAGE: TEKST EN CREDITS VOORSTELLINGEN 2021

Wunderbaum speelde zes verschillende voorstellingen in 2021. Hieronder een overzicht van alle publicteitsteksten, quotes van de pers, en de credits.

THE CLOWNS CONVENTION

In een wervelende show gaat een groep internationale clowns op zoek naar een weg uit de crisis. Kunnen de clowns de mensheid redden van de ondergang? Hebben zij met hun patent op humor de laatste strohalm tegen polarisering in handen?

De acteurs van Wunderbaum en Theaterhaus Jena trekken voor deze voorstelling zelf het clownspak aan en gaan op zoek naar de clown in zichzelf. Op de muziek van beatboxer en muzikant Joost Maaskant (a.k.a. MAASK) presenteren zij nog nooit eerder vertoonde clownsacts en onderzoeken of deze nog wel relevant zijn. Met de opkomst van de horror clown en het verdwijnen van het circus is de reputatie van de clown in gevaar. Worden ze nog wel serieus genomen? Zit de maatschappij nog wel te wachten op die confronterende spiegel?

‘Een louterende liefdesbeet, een levenbrengende kus aan de clown, het circus, de humor en daarmee aan ons, het publiek. Gaat dat zien.’
– NRC *****

‘In het unieke The Clowns Convention reflecteren gefrustreerde clowns op de staat van theater en amusement’ – De Volkskrant *****

‘Het fantastische collectief Wunderbaum is terug uit de lockdown… Het is een enorme vreugde de gepassioneerde acteurs bij dit congres van freaks weer terug op het toneel te zien.’
– Frankfurter Alllgemeine

VAN EN MET Walter Bart, Pina Bergemann, Wine Dierickx, Matijs Jansen, Joost Maaskant, Leon Pfannenmuller, Maartje Remmers, Marleen Scholten and Hanneke van der Paardt • MUZIEK Joost Maaskant • REGIEASSIST Koen Verheijden • SPECIALE DANK AAN Enrico Bonavera, Aus Greidanus Sr. , Paul du Bois-Reymond en the Zona K residency in Milan • DECOR & LICHTONTWERP Maarten van Otterdijk • KOSTUUMONTWERP Sacha Zwiers • GELUIDSONTWERP Rick Gobee • TECHNISCHE COORDINATIE Siemen van der

Werf | Ruimtetijd • TECHNIEK Maarten Houdijk, Nick van Doesum, Rick Gobee, William Kenter • PRODUCENT Wunderbaum and Theaterhaus Jena • CO-PRODUCENT Theater Rotterdam • MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR Fonds Podiumkunsten en Fonds Podiumkunsten • SPEELDATA 8 t/m 17 juli in Jena, 5 t/m 7 augustus in Oostende, 28 augustus t/m 1 september in Goes, 14 september in Utrecht, 15 t/m 17 september in Rotterdam, 2 en 3 oktober in Amsterdam

URLAUB IN DEUTSCHLAND

Duitsland anno 2020. De zon schijnt, de vakantie lonkt en de mensen verlangen weer naar hun vrijheid. Maar deze zomer is alles anders: voor de meeste landen geldt een reisbeperking en vliegreizen worden geannuleerd. Wat rest is een vakantie op eigen balkon, of decadenter, een tripje naar de Noordzee – de Duitse welteverstaan. Is dit het lokale concept voor de toekomst? Moeten we deze crisis inderdaad zien als kans voor de duurzame, moderne vakantie? Is Duitsland het nieuwe Bali? Hoog tijd voor nieuwe vakantie ideeën!

Met trots presenteren acteursgroep Wunderbaum en Theaterhaus Jena Urlaub in Deutschland, een film in vijf delen over vakantie in coronatijd. Een slow movie over nieuwe en vervlogen dromen, zwoele zomerdagen, en het merkwaardige spiegelpaleis waarin we ons plotseling allemaal bevonden dit jaar.

VAN EN MET Walter Bart, Pina Bergemann, Henrike Commichau, André Hinderlich, Mona Vojacek Koper en Dominik Puhl Artiesten en correspondenten (Brazilië) Pedro Uchoa, (China) Kuo Ai en Jingjing Han, (Frankrijk) Esther Gouarné en Antoine Sergent, (Nederland) Matijs Jansen en Staciyan Jackson, (Spanje) Ana del Toro Pérez en Elena Brea Sandin, (Hongarije) Annamária Láng, Elena Vranik-Láng en Zoltán Simon, (Duitsland) Elsie de Brauw, Thomas Brix, Bassam Dawood, Susann Maria Hempel, Stefan Hornbach, Horst Kirchner, André Künzel, Wiebke Mollenhauer, Olaf Müller, Cássio Diniz Santiago, Marie Seiser, Johan Simons, Frieda Sperling, Thomas Thieme, Cássio Diniz Santiago en Christoph Schörlitz • REGIE, VIDEO EN BEELD Florian Schaumberger • CONCEPT Wunderbaum, hashtagmonike, Florian Schaumberger en Bettina Kirmair Muziek Jens Bouttery Ontwerp Florian Schaumberger en Thai tai Pham • CAMERA EN LICHT Thai tai Pham • KOSTUUMS EN PROPS Bettina Kirmair Geluid Tobias Wenzel • REDACTIE Thorben Meißner • VERTALING EN ONDERTITELING Kate McNaughton en Xiao Yu • PRODUCENT Wunderbaum en Theaterhaus Jena CO-PRODUCENT Theater Rotterdam • SPEELDATA 28 januari t/m 1 februari in Rotterdam, 2 t/m 4 juli in Groningen

LA CODISTA

Gebaseerd op het verhaal van Giovanni Cafaro, een Milanees die zijn baan verloor en in de rij ging staan voor anderen tegen betaling, schreef Marleen Scholten een nieuwe tekst over stilstaan. Stilstaan in de rij (la coda), voor anderen in dit geval. In de rij vindt ze chaos en eenvoud; mensen die samenkomen op een plek met maar één doel: wachten tot het aan hen is.

La codista is een persoonlijke tekst over identiteit en het verlangen soms langzamer te gaan. Misschien ligt niet ieder antwoord direct binnen handbereik. Samen met het publiek wacht de codista op haar beurt. Voor dit project interviewde Marleen verschillende inwoners van Italië over de betekenis van stilstaan. Daarnaast stond ze in veel lange rijen om het mechanisme van wachten zelf te ondergaan. Voor de tekst La codista won ze in Italië de nationale toneelschrijfprijs Antonio Conti.

‘In de monoloog ‘La codista’ verheft Marleen Scholten het uitgerekte wachten tot betekenisvol leven. Met haar onnavolgbare tekstbehandeling vindt ze speelsheid in het statische.’ – Sander Janssens in NRC *****

‘Scholten doet het een uur lang voorbeeldig: met haar mooie, krachtige stem, beheerste mimiek en aanstekelijk charme portretteert ze een werkloze vouw die van de nood een deugd maakt.’ – Hein Jansen in de Volkskrant ****

VAN EN MET Marleen Scholten • REGIE ASSISTENTE Dafne Niglio • LICHT Emanuele Cavalcanti • KOSTUUMADVIES Lotte Goos • PRODUCTIE Acteursgroep Wunderbaum • CO-PRUDUCENT TRAK en Theater Rotterdam • RESIDENTIE OTSE Officine Theatrikes Salento Ellada • MET ONDERSTEUNING VAN Centro di Residenza della Toscana, Kilowatt festival • SPEELDATA 31 mei en 1 juni in Milaan, 13 en 14 juni in Amsterdam, 20 juli in Sansepolecro, 14 t/m 16 oktober in Jena, 31 oktober in Milaan, 10 t/m 13 november in Rotterdam, 3 december Brasil, 16 t/m 18 december Jena

SCHAAPJES OP HET DROGE

Maartje en Wine waren tieners in de jaren ’80. De tijd waarin het mogelijk was een huis met tuin te kopen in de binnenstad, ook al was je geen miljardair. Onze moeders prentten ons in: iedereen heeft gelijke kansen! Grijp ze! Jullie zijn de architect van je eigen geluk!

Nu, 30 jaar later, een man, een te zware lening en een paar kinderen rijker, groeien we samen met onze kroost uit ons huis, maar weten niet waarheen. Liever niet naar de buitenwijk. We vragen we ons af: “Waar is het mis gegaan? Hebben we het niet genoeg geprobeerd? Niet hard genoeg gewild?”

TEKST naar de roman van Anke Stelling • VAN EN MET Maartje Remmers, Wine Dierickx en Harald Austbø • BEWERKING EN DRAMATURGIE Koen Tachelet • LIVE MUZIEK Harald Austbø • PRODUCENT Wunderbaum en Theaterhaus Jena • CO-PRODUCENT Theater Rotterdam • MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR Gemeente Rotterdam en Fonds Podiumkunsten • SPEELDATA 21 april in Rotterdam

WORK HARDER

Een theatraal hoorspel, waarin Wunderbaum reflecteert op onze prestatiemaatschappij. Nadat de strategieën zijn bepaald, de motivational speeches zijn afgestoken, de targets geformuleerd, de functioneringsgesprekken zijn ingepland en de burn-outs zijn ondergaan vragen de spelers zich af wat het oorspronkelijke doel ook alweer was. Moeten ze hun professionele ambities wel zo serieus nemen? En kan het opgeven van ambities net zoveel voldoening geven als het verwezenlijken ervan?

Het idee voor deze voorstelling ontstond ver voor de coronacrisis. Het was toen onvoorstelbaar dat onze economie zo radicaal zou worden stilgelegd. De recente gebeurtenissen gaven het onderwerp, de prestatiemaatschappij, een extra laag. Naast al het persoonlijke, financiële en maatschappelijke leed, stelt deze crisis zeker ook de vraag of pas op de plaats maken niet verstandiger is.

VAN EN MET Wine Dierickx, Matijs Jansen, Tanya Zabarylo en Danny Westerweel Artistieke • BEGELEIDING EN EINDREGIE Lies Pauwels Regie assistentie Zoë van der Kust • DRAMATURGIE Tobias Kokkelmans • ZANGCOACH Joost Schouten • VOICE-OVER Maartje Remmers • SET & LICHTDESIGN Maarten van Otterdijk • KOSTUUMONTWERP Lotte Goos Advies • GELUIDSONTWERP Remco de Jong • PRODUCENT Wunderbaum en Theaterhaus Jena • CO-PRODUCENT Theater Rotterdam

• MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR door Gemeente Rotterdam en Fonds Podiumkunsten
• SPEELDATA 7 t/m 9 oktober in Jena

ZUR WARTBURG

Met de hereniging van Duitsland in 1989 werd geschiedenis geschreven. Deze geschiedenis had grote invloed op alle Duitsers. Plekken verdwenen, vernieuwden en kapitaliseerden. Mensen trokken naar het winkelcentrum en gaven zich eraan over. Toch bleven er kleine eilanden van het vergane verleden bestaan. Als ingekapselde tijd. Een van die eilanden in Jena was ‘Café/Restaurant Wartburg’. Daar werd de DDR ‘flair’ bewaard. Tot in 2019. Toen sloot het zijn deuren en daarmee ging een deel van een herinnering verloren. Met Theaterhaus Jena kochten we de inboedel op en die fungeert nu als decor voor ‘De Wartburg’.

Het café is altijd een sociale smeltkroes geweest waar de gebeurtenissen steeds opnieuw werden geïnterpreteerd. In het stuk zien we onder meer een aantal stamgasten die hun eigen waarheid doordrenkt met alcohol in leven proberen te houden. Tegen de achtergrond van het Duitsland van na de hereniging komt wrok naar boven en worden alternatieve verhalen verteld. Wees welkom aan onze stamtafel. Op naar ‘De Wartburg’.

VAN EN MET Pina Bergemann, Henrike Commichau, André Hinderlich, Mona Vojacek Koper, Leon Pfannenmüller, Elisa Ueberschär • CONCEPT Wunderbaum • EINDREGIE Walter Bart • LICHT EN DECORONTWERP Maarten van Otterdijk • KOSTUUMS Cornelia Stephan • MUZIEK Oliver Jahn • DRAMATURGIE Thorben Meißner • PRODUCENT Wunderbaum • CO-PRODUCENT Theaterhaus Jena en Theater Rotterdam
• SPEELDATA 27 t/m 30 december in Jena

Foto credits:
p. 2: The Clowns Convention – Fred Debrock
p. 4: La codista – Lorenzo Daverio
p. 21: Schaapjes op het droge – Fred Debrock
p. 22: The Clowns Convention – Fred Debrock
p. 35: The Clowns Convention – Fred Debrock
p. 36: Work Harder – Fred Debrock
p. 41: Zur Wartburg – Joachim Dette

Stichting Acteursgroep Wunderbaum
Schouwburgplein 25
NL – 3012 CL Rotterdam

+31 (0)10 404 5262
info@wunderbaum.nl
www.wunderbaum.nl